

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 004671 21 Uvp
Banjaluka, 07.12.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi U.p.t. „J.“, M. J. s.p., B., koga zastupa punomoćnik I.Đ., advokat iz B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 15.04.2020. godine, tužene K., T., u predmetu utvrđivanja neovlašćene potrošnje električne energije, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 004671 20 U od 25.11.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 07.12.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je stavom 1. dispozitiva odbijen kao neosnovan zahtjev za rješavanje spora J.M. iz B., vlasnika U. „J.“ s.p. B. od 05.11.2019. godine, kojim se osporava račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj ... od 30.09.2019. godine u iznosu od 8.817,24 KM, na mjernom mjestu naplatni broj, U. „J.“, J.M. s.p. B., u objektu na adresi T. s. j. broj ... u B., kao i račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj ... od 30.09.2019. godine, u iznosu od 28.835, 45 KM, na mjernom mjestu naplatni broj 1008067 „Sportsko ribolovno društvo“ u objektu na adresi T. s. j. broj ... u B., dok je stavom 2. dispozitiva određeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je tužena zakonito postupila kada je odbila zahtjev tužioca za rješavanje spora po osnovu prigovora na račune za neovlašćeno utrošenu električnu energiju, jer je za svoju odluku dala valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je iznio tok postupka navodeći da je na mjernom mjestu broj ... pod nazivom „S.r.d.“ odnosno U. „J.“ J.M. s.p. B. (zakupac) koje se nalazi u Ulici T.S.j.broj ... u B., registrovan J. M. kao krajnji kupac električne energije, u kategoriji potrošnje „ostala potrošnja na niskom naponu“ počev od 18.11.2016. godine; da su na osnovu izdatog naloga za rad broj ... od 25.09.2019. godine, radnici distributera izvršili kontrolu navedenog mjernog mjesta i zatekli brojilo broj .. koje je priključeno na distributivnu mrežu a nije prijavljeno u evidenciji distributera, o čemu je sačinjen zapisnik broj ... od 25.09.2019. godine; da je nakon toga distributer izvršio isključenje ovog

mjernog mjesta, te zbog utvrđenog samovoljnog priključenja kao vida neovlašćene potrošnje iz odredbe člana 89. stav 1. tačka a) Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 90/12 - u daljem tekstu: Opšti uslovi), za navedeno mjerno mjesto sačinio račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj ... od 30.09.2019. godine, u iznosu od 8.817,24 KM; da je navedenom mjernom mjestu dodijelio naplatni broj ... pod nazivom U. „J.“, J. M. s.p. B.; da su na osnovu izdatog naloga za rad ... od 25.09.2019. godine, radnici distributera izvršili kontrolu mjernog mjesta broj ... i utvrdili postojanje neovlašćene potrošnje u objektu koji se koristi kao magacin U.o. „J.“ na način da je vanjski šank napojen kablom 4X6 mm², direktno iz distributivnog ormara, iza glavnih osigurača 3X80 A, a ovim vodom je napojen kafe aparat i četiri frižidera, o čemu je sačinjen zapisnik broj ... od 25.09.2019. godine; da je distributer zbog neovlašćene potrošnje bez mjernih uređaja ili mimo njih shodno odredbi člana 89. stav 1. tačka v) Opštih uslova, za mjerno mjesto naplatni broj ..., sačinio račun za neovlašćeno utrošenu električnu energiju broj ... od 30.09.2019. godine, u iznosu od 28.835,45 KM; da je tužilac dana 04.10.2019. godine podnio prigovor na obračune neovlašćene potrošnje, koji prigovor je distributer odbio kao neosnovan, da je tužilac pokrenuo spor pred tuženom, nakon čega je donijet osporeni akt koji je sud ocijenio zakonitim. Ovo stoga što je od strane nadležnog organa nesporno utvrđeno da je tužilac izvršio dva vida neovlašćene potrošnje električne energije i to neovlašćenu potrošnju iz odredbe člana 89. stav 1. tačka a) Opštih uslova, koja između ostalog propisuje da se pod neovlašćenom potrošnjom električne energije smatra samovoljno priključenje na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o snabdijevanju i ugovora o pristupu, kao i neovlašćenu potrošnju električne energije iz člana 89. stav 1. tačka v) Opštih uslova koja propisuje da se pod neovlašćenom potrošnjom električne energije smatra potrošnja bez mjernih uređaja ili mimo njih. Takođe je sud zaključio da je pravilno izvršen obračun neovlašćene potrošnje električne energije shodno odredbama Opštih uslova, pa je kod neovlašćene potrošnje iz člana 89. stav 1. tačka a) Opštih uslova, pravilno utvrđena obračunska snaga u skladu sa odredbama člana 91. stav 2. podtačka 4. navedenog propisa, količina električne energije u skladu sa člana 91. stav 2. tačka b) Opštih uslova i cijena u skladu sa članom 92. stav 2. tačka b) Opštih uslova, dok je za obračun neovlašćene potrošnje električne energije iz člana 89. stav 1. tačka v) Opštih uslova, obračunska snaga pravilno utvrđena primjenom odredbe člana 91. stav 2. tačka a) podtačka 2. tog propisa, količina neovlašćeno utrošene električne energije u skladu sa članom 91. stav 2. tačka b) Opštih uslova, te cijena u skladu sa članom 92. stav 2. tačka b) Opštih uslova. Dalje je sud naveo je da je kod oba vida neovlašćene potrošnje električne energije, pravilno utvrđen i jednogodišnji rok za obračun počevši od predmetne kontrole unazad godinu dana, shodno odredbi člana 90. stav 3. Opštih uslova. Odbijen je navod tužbe da je tužiocu uskraćena mogućnost prigovora na zapisnik o utvrđenom činjeničnom stanju, te da je tužena protivno Opštim uslovima odlučila da u ovom predmetu provede skraćeni postupak, kao i da je povrijedila pravo stranke da učestvuje u postupku. Ovo stoga što iz spisa proizilazi da je tužiocu dostavljen zapisnik sačinjen prilikom kontrole, da je upoznat sa dokumentacijom, da mu je omogućeno podnošenje prigovora i dostavljen mu je odgovor distributera na prigovor, a pored toga tužiocu je dostavljen zaključak tužene o rješavanju spora u skraćenom postupku i nacrt rješenja tužene. Zaključeno je da je postupak proveden u skladu sa odredbom člana 27. stav 1. Zakona o električnoj energiji - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 8/08, 34/09, 92/09 i 1/11 - u daljem tekstu: Zakon o električnoj energiji), prema kojoj tužena propisuje pravila i procedure i u skladu sa tim rješava sporove između učesnika, u vezi sa odredbama člana 71. i 72. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju sporova i žalbi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 70/10), kojim su propisani uslovi za vođenje skraćenog postupka koji su ovdje ispunjeni. Ocijenjen je neosnovanim navod tužioca koji se tiče utvrđivanja odgovornosti lica koje je preduzelo neovlašćene radnje, uz stav suda da je to predmet drugog postupka, konkretno krivičnog, s

obzirom da navedena radnja ima obilježja krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, te je ukazano da je predmet ovog upravnog postupka utvrđivanje okolnosti da li se radi o neovlašćenoj potrošnji električne energije, te ukoliko se utvrdi da se radi o istoj, dalji korak je obračun neovlašćene potrošnje i obračun naknade za istu, što proizilazi iz odredaba člana 23. i 74. tačka 12. Zakona o električnoj energiji, kojima je jasno propisano da se opštim uslovima uređuje način utvrđivanja količine i snage neovlašćeno utrošene električne energije, kao i način obračuna i naplate tih količina energije. Konačno je ocijenjen neosnovanim suštinski navod tužioca koji se odnosi na imovinska pitanja vezana za vlasništvo nad objektom u kome je izvršena neovlašćena potrošnja električne energije, jer se po stavu suda odlučna činjenica za donošenje zakonite odluke u predmetnoj stvari odnosi na to ko je stvarni korisnik isporučene električne energije, a ovdje je to shodno prednje iznesenim utvrđenjima tužilac, kao zakupac poslovnog objekta u kome obavlja ugostiteljsku djelatnost.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija zakonitost iste zbog povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je nižestepeni sud pogrešno cijenio složenost predmeta imajući u vidu obimnost materijalnih dokaza, veliki broj prigovora i preplitanja više različitih pravnih instituta, što znači da je upravni spor trebalo rješavati u vijeću sudija uz otvaranje rasprave, u skladu sa tendencijama direktiva Evropske unije o vođenju upravnih sporova. Ostaje kod suštinskog stava da sud nije na pravilan način cijenio tužbeni navod koji se odnosi na „pasivnu legitimaciju tužioca“, jer on nije korisnik neovlašćene potrošnje električne energije, pri čemu u toku postupka nije izveden niti jedan dokaz o krivičnoj ili prekršajnoj odgovornosti bilo kojeg lica za koje se sumnja da je učinilo samouključenje, a nije raspravljeno ni pitanje vlasništva na objektu u kome su postavljena sporna brojila. Smatra da je donošenjem presude sud favorizovao tuženu prihvatajući njene stavove i pogrešno primjenjujući Opšte uslove, pri čemu je tužiocu onemogućeno da učestvuje u postupku, ističe prigovore, dostavlja dokaze i ulaže sva druga sredstva radi zaštite svojih prava. Ne spori da sud u upravnom sporu sudi na bazi činjenica utvrđenih u upravnom postupku, ali smatra da je ipak bio dužan preispitati te činjenice ukoliko je ukazano na njihovu pogrešnu ocjenu, kao npr. ko je stvarni korisnik isporučene električne energije, jer sud ne cijeni činjenicu da U. „J.“ nije priključeno na brojilo koje se nalazi u magacinu izvan ugostiteljskog objekta, čiji je vlasnik J. M., odnosno njegova firma „B.I.“ d.o.o. B. koja je prema projektu izgradnje velikog objekta ugradila više od 20 električnih brojila. Takođe smatra da je sud bio u obavezi cijiniti da razlog neprijavlivanja ovih brojila nije namjera samouključenja već nedovršen postupak tehničkog prijema, što sve potvrđuje J.M. u svojoj izjavi datoj u krivičnom postupku Ministarstvu unutrašnjih poslova Policijska uprava B. broj ... od 02.10.2019. godine, a koji postupak nema nikakvih rezultata koji bi prejudicirali odluku tužene i suda u ovom sporu. Sve navedeno je po stavu tužioca dovelo do pogrešne primjene materijalnog prava u dijelu koji se tiče „pasivne legitimacije tužioca“ jer brojilo i dovodi električne energije i mjerna mjesta nisu u vlasništvu Ugostiteljstva „J.“ već pripadaju vlasniku objekta M.J. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tužena obaveže da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora, uključujući i sastava ovog zahtjeva od strane advokata, što ukupno iznosi 1.875,00 KM.

Tužena u odgovoru na zahtjev navodi je isti neosnovan i da se u njemu ponavljaju navodi koje je pravilno odbio nižestepeni sud uz iznošenje jasnih i argumentovanih razloga zasnovanih na materijalnim propisima, te konačno predlaže da se zahtjev odbije.

Mješoviti holding „ERS“ MP a.d. T. ZP „E.“ a.d. B., zainteresovano lice, nije dostavilo odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 15.04.2020. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Nije osnovan navod zahtjeva da je nižestepeni sud povrijedio pravila postupka jer je presudu donio sudija pojedinac, budući da je takav način suđenja propisan odredbom člana 6. ZUS, dok suđenje u vijeću od troje sudija na čemu insistira tužilac nije obavezno i zavisi od složenosti predmeta, u koju grupu složenih predmeta ovaj objektivno ne spada. Pri tome treba ukazati da na složenost predmeta ne utiče „obimnost materijalnih dokaza, veliki broj prigovora i preplitanje više različitih pravnih instituta“, posebno jer ni ti kriteriji ovdje nisu zastupljeni.

Predmet ovog upravnog postupka je utvrđivanje okolnosti neovlašćene potrošnje električne energije, koja okolnost je pravilno i potpuno utvrđena zapisnicima distributera broj ... i ... od 25.09.2019. godine, u kojima su decidno opisane radnje kojim je poslovni prostor U. „J.“ (odnosno njegovi dijelovi, magacin i ljetna bašta), snabdijevan električnom energijom suprotno odredbama Opštih uslova, konkretno su u pitanju samovoljno priključenje na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o snabdijevanju i ugovora o pristupu, te potrošnja ostvarena bez mjernih uređaja, što su vidovi neovlašćene potrošnje električne energije iz odredbe člana 89. stav 1. tačka a) i tačka v) Opštih uslova, što je sve obrazložila tužena, a podržao nižestepeni sud.

Neosnovan je navod tužioca da mu nije omogućeno da učestvuje u postupku, iznosi prigovore, dostavlja dokaze i ulaže druga pravna sredstva, jer je taj navod suprotan ispravama spisa, što pravilno zaključuje nižestepeni sud. Ovo stoga što su tužiocu uredno dostavljeni zapisnici o kontroli, omogućeno mu je da izjavi pisani prigovor na ispostavljene račune dana 04.10.2019. godine, o kojem prigovoru je odlučio distributer na način da je isti aktom od 07.10.2019. godine ocijenio neosnovanim, zbog čega je tužilac podnio zahtjev za rješavanje spora pred tuženom, u kojem upravnom postupku, a ni dalje u upravnom sporu, tužilac ničim argumentovano nije osporio utvrđenja organa da je on krajnji korisnik neovlašćeno potrošene električne energije koju je dužan platiti saglasno obračunu sačinjenom u smislu odredaba člana 91. i 92. Opštih uslova, za vremenski period propisan odredbom člana 90. stav 3. Opštih uslova.

Suštinski prigovor tužioca da on nije vlasnik poslovnog prostora u kome obavlja ugostiteljsku djelatnost, već da je to drugo lice J.M., odnosno njegovo društvo „B. I.“ d.o.o. B., nije od značaja za zakonito rješavanje predmetne upravne stvari, jer je u postupku utvrđeno da je tužilac u zakupu tog poslovnog prostora po ugovoru zaključenom 01.09.2016. godine sa „B. I.“ d.o.o. B. ovjerenom kod notara, po osnovu koga je tužilac stekao status krajnjeg kupca 18.11.2016. godine, čemu u prilog ide pisana izjava potpisana i ovjerena od strane vlasnika objekta i tužioca kao zakupca, koje sve isprave se zatiču u upravnom spisu i pravilno su cijenjene od strane tužene.

Kako je sve ovo pravilno zaključio nižestepeni sud proizilazi da u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje iste odbija, na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, proizlazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na nadoknadu troškova istog.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić